

התמסרות מוחלטת

מאת הרב לוי-יצחק גינזבורג
משפיע בישיבת תות"ל
המרכזית - כפר חב"ד

הכלי לקבלת התורה הוא דווקא ביטול המציאות העצמית, להיות בבחינת "רגל" ולא ראש, להניח עצמו הצידה, ולהתמסר אל הנקודה והעצם שלמעלה מכל הגילויים * לקראת "קבלת התורה - וקבלת פני משיח צדקנו - בשמחה ובפנימיות"

בריקודיו, ובין כך תפש באחד האורחים ויאמר: חייקל פליסער - מקום מגורו של האורח הוא - הראה מה אתה יכול. וכרגע קפץ חייקל על כתפו של ר' שלמה מלמד ורקד כמו שרוקדים על רצפה, ור' שלמה מלמד גם הוא רקד וקפץ, והרואים שמחים מהמחזה הנפלא.

כשבאו לביתו של ר' שילם נ"ע וישבו אל השולחן, פילס לו ר' שלמה נתיב בין העומדים, ויקריב את חייקל פליסער לכ"ק אאמו"ר הרה"ק ויאמר: חייקל פליסער הוא פשוט שבפשוטים. ללמוד אינו יכול כלל, את ה"עברי" של התפילה בדוחק, פירוש המילות על דרך החסידות אינו יודע, ולהתפלל מתפלל הוא תחת התנור בנעימות (געשמאקער) הרבה יותר מקיר המזרח החסידותי המצוחצח. יש לו הרגש. הוא בוכה היכן שצריך לבכות ושמת היכן שצריך לשמוח. הפליסער חסידים (=החסידים של עירו פליס) בהדרכתם עוררו את הכוחות הנעלמים, והכוחות הגלויים של הבנה והשגה נשארו סתומים.

בספר חוט השני - הואיל כ"ק אאמו"ר

ומרגלא בפומיה דר' שלמה מלמד: בליובאוויטש שלי לא יהיה לסוסים שום חלק. כאשר נבוא לעולם האמת, ומלאך מיכאל יהיה המליץ יושר, ובדברי הזכות הוא יזכיר שהייתי בליובאוויטש אצל הרביים, יתחילו להידחק הסוסים עם ה"בוכטעס" - עגלות - הגדולות, שעליהם נסעו לליובאוויטש, ויתבעו את שכרם, שאין הקב"ה מקפח שכר כל ברייה קטנה. אך בליובאוויטש שלי לא ייקחו חלק הסוסים וה"בוכטעס". אני לבדי הנני הסוס ורוכבו.

המנהג היה או אשר בשמחת-תורה היו עומדים להתפלל בשעה שמינית לערך, ובשעה י"א היו גומרים את התפילה ומקדשין, ואחר הקידוש היה הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק וכבוד דודי הולכים לבקר את הרה"ה ר' שילם נ"ע, חתן כ"ק דודי זקני הרה"ק הרב"ש זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע. וההילוך היה בשמחה גדולה בניגונים וריקודים מבלי התחשב עם הרפש והטיט שברחוב.

גם בשנה ההיא הלכו כרגיל בריקודים, והחסיד ר' שלמה מלמד היה מפליא לעשות

לקראת חג השבועות, חג מתן-תורה, הבא עלינו לטובה ולברכה, כאשר אנו מאחלים זה לזה, כנוסח רבותינו נשיאנו, "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות", וצריכים ורוצים לדעת כיצד עלינו להתכונן לקבל את התורה,

נפתח בזה בכמה קטעים ממכתבו של הרבי הריי"צ נ"ע אודות העיקר של מתן - תורה, שהוא לא רק ההבנה והעומק בלימוד התורה, אלא דווקא ההרגש החסידותי בקבלת עול מלכות שמים ותמימות של יראת שמים, שהם המפתחות הפותחים את כל המנעולים שישנם בדלתות ההיכלות של מעלה.

וכה כותב הרבי הריי"צ (יאגרות-קודשי שלו כרך ו עמוד רסט ואילך. חלק בתרגום חפשי מאידיש):

בין החסידים שבאו על ימים האחרונים דהג הסוכות היו ר' שלמה המלמד מנעוועל, הנקרא שלמה דער געלער (=הצהוב) על שום צבע הזקן שלו, ואתו עמו באו עוד כארבעה הולכי רגל.

ממישהו אחר. אצל כל יהודי ישנו הענין של גילוי הנשמה, וזהו הרי הענין של הרהורי תשובה שבאים פתאום ללא הכנה. אלא שאצל תמים במעשיו גילוי הנשמה הוא בתמידות יותר וביותר.

כשחזורים בביטול
המציאות העצמית
ובהתמסרות מוחלטת
למילוי רצונו של הרבי
שליט"א ללא "עירוב"
המציאות שלי כלל, לא
יוכל השכל האנושי
המזוהם להסיט אותנו
מן "האמונה הטהורה",
מן הנקודה והעצם,
מהרבי שליט"א מלך
המשיח, ומדרישתו
האחת והיחידה,
החודרת וממלאת את
הכל: "הדבר היחיד
שנותר בעבודה
השליחות הוא לקבל
פני משיח צדקנו בפועל
ממש כדי שיוכל למלא
את שליחותו ולהוציא
את בני ישראל מן
הגלות"

עד כאן הקטע משיחת הקודש בליל שמחת תורה תרנ"ד.

המורם מהאמור כי קבלת עול מלכות שמים ותמימות של יראת שמים הם מפתחות הפותחים את כל מעול הפתחים דהיכלות שלמעלה, והאותיות דפסוקי השמות שהם האותיות דתורה, הנה עניינם א' לטהר את הארת הנפש המתלבשת בגוף מהכלוך דחומריות. ב' בהם ועל ידם גילוי עצם הנשמה בהארת הנשמה המתלבשת ומחיה את הגוף.

ח ג מתן-תורה היה צריך לכאורה להתאפיין במיוחד בלימוד ועיון ופולפול בתורה. בכל זאת רואים אנו

יהודים, צריכים אתם לדעת כי עלמא עילאה כגוונא דעלמא תתאה (=העולם העליון הוא כדוגמת העולם התחתון). הסדר וההנהגה של טבעי בני אדם שבעלמא תתאה הוא הכל ברצונו יתברך, שהוא יתברך הטביע בטבע בני אדם, וגם סדר ההנהגה בעלמא עילאה הוא כמו בעלמא תתאה.

בעלמא תתאה רואים אנו בטבעי בני אדם ובהנהגתם, שישנם מקומות שמניחים להיכנס לכל אלו שרוצים להיכנס, וישנם מקומות שמניחים להיכנס רק לאלו שמתאימים לשם. לאחרים לא מניחים להיכנס, אלא פותחים את הדלתות שיוכלו לראות מה שמתרחש בפנים. וישנם כאלו שאפילו לעמוד ליד הדלת ולראות מה קורה בפנים אין מניחים להם, נועלים בפניהם את הדלתות.

עלמא עילאה כגוונא דעלמא תתאה. בהיכלות שלמעלה מניחים להיכנס רק לאלו ששייכים להיכנס לשם. לאחרים, שאינם שייכים לשם, הגם שהם בעלי נפש גדולי התורה משכילים בהשגות אלקות, אבל בהיכלות שלמעלה אין מניחים להם להיכנס, אלא פותחים את הדלתות, והם עומדים מבחוץ ומביטים אל מה שמתרחש בהיכלות. אבל כאשר דלתות ההיכלות נעולים אין פותחים להם.

רק קבלת עול מלכות שמים ותמימות של יראת שמים הם המפתחות הפותחים את כל המנעולים שישנם בדלתות ההיכלות של מעלה. הסבא - כוונתו על הוד כ"ק אדמו"ר בעל צמח צדק - אמר על יחידות - קרא בשם אחד מגדולי החסידים נ"ע - ישראל משה פודובראנקער עם אמירת פסוקי השמות ביראת שמים התמימה שלו, פעל יותר מאשר מישהו אחר עם ביאורים עמוקים והשכלות עמוקות.

האותיות של פסוקי השמות שאומרים בשמונה עשרה, הם האותיות שבתורה המטהרים את הארת הנשמה שבגוף מלכלוך חומריות הגוף, וכאשר קוראים קריאת שמע שעל המיטה כפי שצריך להיות, כל אחד לפי כחו, ואומרים בידך אפקיד רוחי מקירות הלב, אזי על ידי האותיות של פסוקי השמות זוכים שמניחים לעמוד על יד הדלתות הפתוחות ולראות מה מתרחש בהיכלות שלמעלה.

אני הכרתי את ישראל משה פודובראנקער כאשר היה כבר זקן מאד. היה זה בקיץ תרל"א. הוא חי כל ימיו בישוב ליד פודובראנקע, היה יודע תורה קטן אבל ירא שמים גדול ותמים במעשיו.

אצל תמים במעשיו גילוי הנשמה הוא יותר

הרה"ק לאמר - כתוב, מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל. ומי שמתייגע בחסידות, ועל ידי יגיעתו הגיע לידיעה ברורה של כוחות הנפש, המעלות של כח אחד על משנהו והתסרון של כח אחד לגבי משנהו, ויודע הוא את שורש כוחות הנפש ואת אופן המשכתם, שאז יודע הוא גם את ענין ואופן הילוך הנפש בכלל, אשר ידיעת הילוך הנפש נותנת מושג כללי בענין הרוחניות - הוא אומר, מה שיעשה ההרגש - געפיהל - לא יעשה השכלה.

אומרים את הלשון - הואיל כ"ק אאמו"ר הרה"ק להמשיך את שיחתו הקדושה - מה שיעשה ההרגש לא יעשה השכלה, ולא אומרים לא יעשה השכל. שכן שכל והשכלה, עם היות ששניהם הם מהות כללי אחת שהיא חכמה, מכל מקום הם מחולקים מאד זה מזה. שכל הוא שם התואר של ההמצאה השכלית או ההבנה שבאה בגילוי ציור מוגבל פרטי, והשכלה הוא שם התואר של ההמצאה השכלית וההבנה עצמית כפי שהוא במקורו בכח המשכיל. מה שיעשה השכל לא יעשה השכלה הפירוש הוא, שלא זו בלבד שלא יעשה השכל כי ההרגש הוא למעלה מהשכל, אלא גם לא יעשה השכלה. שכן ההרגש הוא למעלה מהשכלה, שהיא מקור השכל הגלוי. ומהאי טעמא קל יותר לבוא מן ההרגש אל השכלה מאשר מההשכלה אל ההרגש.

כן שלמה - פנה הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק לר' שלמה מלמד - כאשר "וויינט זיך" (=מרגישים צורך לבכות) כאשר צריך לבכות ו"פריילעכצין" (=מרגישים צורך לשמוח) כאשר צריך לשמוח, זוהי פעולת ההרגש - ההרגש פועל שיבכו היכן שצריך לבכות וישמחו היכן שצריך לשמוח.

ישנם כמה טעמים מדוע ענין ההרגש הוא יותר אצל החסידים הפשוטים מאשר אצל בעלי ההבנה והשגה, וגם אפילו יותר מאשר בעלי העבודה.

אומרים גם אפילו יותר מכפי שהוא בבעלי העבודה, שכן בעלי העבודה עומדים למעלה מבעלי השכלה. וכהכלל הידוע כל עובד משכיל ולא כל משכיל עובד. המרחק בין משכיל ובין עובד הוא יותר מאשר המרחק בין שוטה למשכיל. אולם בענין ההרגש הרי החסידים הפשוטים עם היראת שמים הפשוטה שלהם וקיום המצוות בתמימות הם למעלה אפילו מבעלי העבודה ...

קבלת עול מלכות שמים ותמימות של יראת שמים הם המפתחות המגיעים לכל המנעולים של דלתות ההיכלות שלמעלה.

כי את הפלפולים והחידושים משאירים בעיקר ל"כינוס תורה" הנערך באסרו-חג או בימי ההשלמה (ואגב, חשוב להזכיר ולעורר לערוך בכל מקום ומקום כינוס תורה שזוהי כהוראת הרבי מלך המשיח שליט"א) ואילו בליל החג ערים כל הלילה וקוראים את פסוקי ה"תיקון ליל שבועות", שהם כאילו בדווקא ניגוד גמור להבנה והשגה: קופצים ומדלגים מפרשה לפרשה ומנושא לנושא ללא שום קשר הגיוני, כך שגם מי שמנסה בכל כוחו להבין משהו אינו מסוגל כמעט להבין מאומה. קריאת ה"תיקון" היא כמו קריאת "פסוקי השמות", אותיות "יבשות" ללא הבנה כלל.

ואכן, תורת החסידות מבארת שדווקא זו ההכנה האמיתית לקבל את התורה: לדעת שהתורה כולה אינה רק מה שאנו מבינים בה בשכלנו המצומצם, אלא היא דבר ה' ממש, ויאורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד", ויאנכי ראשי תיבות "אנא נפשי כתבית יהבית", שהקב"ה כתב והכניס את כל עצמותו בתורה, וכשאנו קוראים ולומדים בתורה הרי בכך "אותי אתם לוקחים".

אמנם חייבים אנו, וזו גם זכות נפלאה, ללמוד ולהבין ולקבל חיות ונעימות ועריבות בלימוד התורה, אבל תחילה ולכל לראש חייבים לזכור ולהדגיש כי כל מה שאנו מבינים אינו אלא כדי להפנים את הדברים, להכניס זאת בתוכיותנו ובפנימיותנו, אבל עצם התורה היא למעלה מעלה מכל הבנה ומכל הרגש, ובה, בעצמותה, נמצא הקב"ה בכבודו ובעצמו בכל עצמותו.

ולכן, כשמדובר על קבלת עיקר התורה ועצם התורה, הרי ה"כללי" לקבל זאת הוא לא על ידי הדגשת ה"מציאות" שלי, ההבנה שלי וההרגש שלי, אלא דווקא על ידי ביטול המציאות העצמית, ההדגשה על כך שזוהי תורתו של הקב"ה שלמעלה מעלה מכל הבנה ומכל תפיסה, "לית מחשבה תפיסא בך כלל", ולכן לוקחים זאת דווקא על ידי קריאת האותיות שבתורה ללא הבנה והשגה כלל.

[ואכן, אצל הימתנגדים של פעם, שהדגישו דווקא את ההבנה וההשגה בתורה, היו כאלו שבמקום "לבזבו את הזמן" (ח"ו) ולומר "תיקון", היו לומדים גמרא (והיה להם לשם כך אפילו משל מהמגיד מדובנא אודות "חלון ראווה" שאין לו חשיבות כשאין בפנים סחורה. אבל ממשל זה עצמו מובן שאפילו הגר"א בעצמו היה אומר תיקון, כהנהגת כלל ישראל על פי דברי הוזהר הקדוש, ובוודאי שמשל יפה אינו יכול לדחות הלכה ומנהג ישראל].

מאותה סיבה מעורר הרבי שליט"א

להביא לקריאת עשרת הדברות את כולם, ובמיוחד את הילדים הקטנים, גם אלו שבעריסה, שאינם מסוגלים להבין מאומה, וביחד עם התינוק הקטן מקבל את התורה גם החכם הגדול, ושניהם מקבלים באותו אופן, בשמיעה מפי הקורא, בשווה ממש – להדגיש, שוב, שעיקרה של התורה הוא לא השכל וההבנה וה"מציאות", אלא דווקא האלקות שבתורה, אותה "לוקחים" על ידי הביטול.

ומאותה סיבה מנהג ליובאוויטש שבחג השבועות, כמו גם בשביעי של פסח ובשמחת תורה, יוצאים ל"תהלוכה" והולכים מרחק רב, כשהרבי מדגיש שזוהי "השליחות שלי" לשמח יהודים בדברי תורה מתורתו של משיח ובמיוחד בבשרות הגאולה וגם ובמיוחד בניגונים ובריקודים כפשוטם.

עד כדי כך, שכאשר הרבי דיבר אודות ה"גזירה" והאיסור המוחלט על לקיחת "משקה" יתר על המידה, אמר שמי שעובר על ה"גזירה" יידע שזה נוגע ל"קליאמקה" (=ידידת הדלת של חסידות), ואין הרבי רוצה שהוא יילך בשליחות זו שהיא "השליחות שלי". למבצע תפילין, אמר הרבי, אינני יכול לומר שלא יילך, שהרי זו מצווה מן התורה, אולם לשליחות זו, ללכת לשמח יהודים, שזו "השליחות שלי", הרי אם אינו שומר את ה"גזירה", שלא יילך!

כל מי שהיה בשנים שעברו ב-770, זוכר את המעמד הנפלא בחג השבועות ובשביעי של פסח, כאשר בדוגמת מלך העומד וסוקר את חילו העוברים לפניו בסך, כך עומד הרבי שליט"א בפתח 770, הסירטוק מתבדר ברוח, והוא סוקר ומלווה בעיניו הקדושות את כל הקהל העצום העובר לפניו בסך כבני מרון, כשכולם כולם, גם מבוגרים וזקנים וחלשים, וללא אף יוצא מן הכלל, צועדים-הולכים ב"תהלוכה".

ולאחר מכן ההתייחסות המיוחדת והנרחבת לכך בשחות הקודש בהתוועדות, תוך הבעת תודה חמה ו"יישר כוח" גדול להולכים, הוראה שיאמרו "לחיים" והדגשת ההפלאה שבזה ובמיוחד לאלו שהולכים למקומות הרחוקים דווקא.

ובשנים האחרונות הרבי יוצא גם בלילה לחוזרים מן התהלוכה ומשתתף בעצמו בריקוד ובשמחה עמם.

[ושם, בפתח 770, אמר הרבי בשנת תנש"א את השיחה אודות "הכל מודים בעצרת (חג השבועות) דבעינן (מלשון בקשה) נמי לכם (בגימטריא "קץ"), – שבחג השבועות זהו הזמן המסוגל לבקש על הגאולה, ויותר מזה, שאז "הכל מודים" – כל ענייני העולם, שצריכים ומוכרחים את

הגאולה. ובשנת תשנ"ב הייתה זו הפעם הראשונה מאז ז"ך אדר ראשון בה יצא הרבי שליט"א אל הציבור].

וכפי שנוהג לומר הר"ר דוד שי רסקין, בדרך צחות, שכל עניין ירידת הנשמה בגוף אינו אלא בשביל התהלוכה, שהרי "עומדים" היו הנשמות עוד בהיותם למעלה, ובאו לכאן רק כדי להיות "מהלכים"...

ושוב, ההדגשה ב"תהלוכה" אינה בעיקר על דברי התורה וההסברים, אלא דווקא על ההליכה ברגליים, "והדריך בנעלים", וכל הרחוק יותר עדיף יותר.

– ללמדנו שהכלי לקבלת התורה הוא דווקא ביטול המציאות העצמית, להיות בבחינת "רגל" ולא ראש, להניח עצמו הצידה, ולהתמסר אל הנקודה והעצם שלמעלה מכל הגילויים.

קודה זו ועצם זה, אליהם אפשר להגיע אך ורק על-ידי ההתמסרות המוחלטת והביטול המוחלט לרבי מלך המשיח שליט"א, ה"רעיא מהימנא" הממשיך ומגלה את האמונה שמצד עצם הנשמה בכל ישראל, מתבטאים במיוחד בקבלת מלכותו עלינו, ובהשתדלות שכולם כולם, כל אנשי הדור, יתמסרו ויתבטלו אליו לגמרי, כי רק על-ידי כך אפשר להתמסר ולהתבטל למלך מלכי המלכים הקב"ה, "ויקבלו כולם עליהם את עול מלכותך, ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד, כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד, ככתוב בתורתך ה' ימלוך לעולם ועד".

וכשחוזרים בנקודה זו, בביטול המציאות העצמית ובהתמסרות מוחלטת למילוי רצונו של הרבי שליט"א ללא "עירוב" המציאות שלי כלל, לא יוכל השכל האנושי המזוהם ("דער פֿאַרשטונקענער שכל אנושי", כפי שהיה נוהג לומר המשפיע ר' מענדל בשם הרה"ח ר' יחזקאל "חאָטשע" פייגין) להסיט אותנו מן "האמונה הטהורה", מן הנקודה והעצם, מהרבי שליט"א מלך המשיח, ומדרישתו האחת והיחידה, החודרת וממלאת את הכל, מ"הדבר היחיד שנותר בעבודת השליחות – לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש כדי שיוכל למלא את שליחותו ולהוציא את בני ישראל מן הגלות".

נאחל, אפוא, איש לרעהו ואשה לרעותה: "קבלת התורה – וקבלת פני משיח צדקנו – בשמחה ובפנימיות"; ושקבלה זו אכן תביא בפועל את התגלותו המלאה לעיני כל בשר בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!